

O. S. Ben., Vicarius apostolicus districtus occidentalis in Anglia, qui primum consecravit episcopum S. F. Americae Sept., vir in disciplinis sacris ac saecularibus valde eruditus, sub nomine Pastorini edidit *General History of the Christian Church*, 1771.

376. — **Jos. Hilarius Eckhel, S. J.** († 1798), Austriacus, numothecae Caesareae Viennae praefectus, in re antiquaria peritissimus, pater disciplinae numismaticae dictus, composuit opus mire doctissimum : *Doctrina numorum veterum*, Vindobonae, 1794-98.

377. — **Aemilianus Ussermann** († 1798), O. S. Ben., Germanus, in monasterio suo S. Blasii bibliothecae celeberrimae praefectus infatigabilis, in rebus historicis sagacissimus, edidit praecolla opera : *Prodromus Germaniae sacrae*, typis San-Blasianis, 1792; *Episcopatus Wirceburgensis*, ib. 1794; *Episcopatus Bambergensis*, ed. posth. ib. 1801.

378. — **Georgius Pray S. J.** († 1801), Austriacus, in academia Budensi professor ibique bibliothecae custos, chronologus accuratus ac diligens, antiquitatis investigator

sagacissimus, omnia Hungariae archiva et bibliothecas lustravit ut monumenta historica colligeret. Edidit *Annales veteres Hunnorum, Avarorum et Hungarorum ab a. 210 ad a. 997*, Tyrnaviae, 1764; *Historiam regum Hungariae*, Budae, 1801; *Vitas S. Elizabethae aliorumque sanctorum*, ib. 1770; *Specimen Hierarchiae Hungariae*, Posonii, 1776-79.

379. — **Jos. Ghesquière de Raemsdonck S. J.** († 1802), Belga, in hagiologia valde peritus, cum celebri Bollandista P. Clé museum historiographicum condidit. Ex monumentis sinceris et actis S. S. Bollandianis collegit et edidit opus pretiosissimum : *Acta Sanctorum Belgii selecta*, Bruxellis, 1783-89.

380. — **Emmanuel Aug. Hellin** († 1803), Antwerpiensis, canonicus Gandavensis et notarius apostolicus, erudite composuit opus historiae eccl. Belgii utile : *Histoire chronologique des évêques de Gand*, Gandavii, 1772-77.

381. — **Angelus Fabronius** († 1803), sacerdos Italus, bibliographus insignis, a partium studio haud liber, stilo nitido et accurate scripsit *Vitas Italorum doctrina excellentium*, Pisis, 1778-1804.

382. — **Joannes Bapt. Molnar S. J.** († 1804), Hungarus, aliquando academiae Budensis director, vasta eruditione clarus, hungarice scripsit *Historiam ecclesiasticam*, Tyrnaviae, 1769.

383. — **Stephanus Borgia** († 1804), nobilis Italus, a Benedicto XIV gubernator Beneventanus factus, a Clemente XIV secretarius Congregationis de propaganda fide constitutus, a Pio VI purpura decoratus, ejusdem congregationis praefectus, postea Pii VII comes in Galliam, in exilio mortuus est. Edidit plura opera eruditionem redolentia : *Vaticana confessio B. Petri*, Romae, 1776 ; *Monumento di Papa Giovanni XVI*, ib. 1750 ; *Breve istoria del dominio temporale*, ib. 1788 ; *De cruce Vaticana*, ib. 1779.

384. — **Guilelmus Gahan** († 1804), Dubliensis, Lovanii doctor theologiae creatus, in patria pastor bonus et saluti animarum impensis, religionis causa incarceratus, anglice composuit brevem *Historiam Ecclesiasticam*.

385. — **Matthias Dannenmayer** († 1805), sacerdos Germanus, historiae ecclesiasticae

Friburgi professor, deinde Viennae bibliothecae universitatis custos, vir sat eruditus, spiritu vero sui temporis et servilitate erga principes infectus necnon sedis apostolicae juribus adversarius, scripsit stilo culto : *Introductio in historiam Ecclesiae christianaे universam*, Friburgi, 1778 ; *Institutiones historiae ecclesiasticae*, Viennae, 1788.

386. — **Petrus Ant. Sanchez** († 1806), sacerdos Hispanus, in academia Compostellana professor, propter effusivam in pauperes charitatem pater miserorum vocatus, historiographus eruditus et accuratus, edidit *Annales sacros*, Matriti, 1784 ; *Historiam Ecclesiae Africanae*, ib., 1784.

387. — **Franciseus Moravec** († 1806), schol. p., natione Moravus, de historia sue patriae bene meruit edendo cum notis criticis *Moraviae historiam politicam et ecclesiasticam*, Brunae, 1785-87.

388. — **Wenceslaus Sierabowski** († 1806), Polonus, capituli Cathedralis Cracoviensis praepositus, religione ac doctrina praeclarus, polonice descripsit *Vitas Sanctorum* pro singu-

lis anni diebus, 13 voll., Cracoviae, 1789-1800.

389. — **Vincentius Ilger** († 1808), O. S. Ben. in monasterio San-Blasiano novitiorum magister, egregium ac utile composuit opus : *Observationes in saecula christiana de disciplina et moribus Ecclesiae Catholicae*, typis monast. Einsiedl., 1791.

390. — **Joan. Franc. Hugues de Dutems** († 1811), doctor Sorbonicus, archiepiscopi Burdigalensis vicarius generalis, vir eruditione magna, sagacitate ingenii et pietate insignis, nitido stilo scripsit opus notatu dignum : *Le clergé de France*, Parisiis, 1774-5.

391. — **Stephanus Katona S. J.** († 1811), Hungarus, theologiae professor Colocae, in historia patria illustranda facile princeps, diligentia et accurato judicio praeditus, edidit *Historiam metropolitanae Colocensis ecclesiae*, Colocae, 1800, et *Synopsin chronologicam historiarum*, Tyrnaviae, 1771-5.

392. — **Guilelmus van Wal** († 1818), Belga, miles, deinde eques teutonicus, eruditum ac

curiosum edidit opus : *Les Annales de l'ordre teutonique*, Parisiis, 1784-90.

393. — **Fridericus Leop. de Stolberg** († 1819), ex nobili stirpe in Holstenia ortus, a parentibus protestantibus liberaliter institutus, publicis muniberibus honorifice functus est. Sed omnibus honoribus abdicatis ad veram Ecclesiam rediit et in monasterium Westphalorum secessit ibique cum viris piis ac doctis familiariter conversatus est. « Vere dici potest a tanti viri conversione coepisse auroram veluti restorationis spiritus catholici per Germaniam, ejusque exemplum multos bonae voluntatis viros a vera Ecclesia devios ut eum sequerentur permovisse, nutantesque catholicos in fide confirmasse » (Hunter). Summa pietate ac eximia eruditione conscripsit, et quidem stilo elegantissimo, opus pretiosum : *Geschichte der Religion Jesu Christi*, 15 voll. Hamburgi et Viennae, 1807-1818, complectens Historiam Religionis Christi a mundo condito ad a. 430 p. C. n. Opus ejus prosecuti sunt Frid. Kerz († 1845) et Joan. Nep. Brischar.

394. — **Stephanus Ant. Morcelli** († 1822), Italus, vir eruditione historica et archaeologica

praestantissimus, conditor scientiae epigraphicae juste appellatus, edidit *Kalendarium Ecclesiae Constantinopolitanae*, Romae, 1788, *Africam Christianam*, Brixiae, 1816, opus de stilo inscriptionum latinarum, Romae, 1781.

395. — **Joannes Prezziner** († 1822), Italus, in universitate Pisana professor historiae ecclesiasticae, eleganti stilo conscripsit *Storia della Chiesa*, 9 voll., Romae et Pisis, 1818-22.

396. — **Michael Tschamtschenanz** († 1823), Armenus, aliquo tempore congregationis Mechitaristarum sodalis, eruditione excellens, composuit opus propter documenta pretiosum : *Historia Ecclesiae Armenae*, Venetiis, 1784-86.

397. — **Joannes Daniel** († 1823), sacerdos Anglus, collegii Duacensis praeses ultimus, scripsit *Ecclesiastical History of the Britons and Saxons*, Londini, 1815.

398. — **Felix Amat** († 1824), Hispanus, archiepiscopus Palmyranus, hispanice conscripsit *Historiam Ecclesiasticam*, 12 voll. Matriti, 1793-1803.

399. — **P. Delsignore** († 1824), canonicus

regul. Lateran., Italus, diligentia laudabili et accurata composuit *Institutiones historiae ecclesiasticae*, Romae, 1837-43.

400. — **Petrus H. d'Auribeau** († 1825), Congr. Orat., Gallus, ecclesiae Dinia canonicus, vicarius generalis, in historia et litteratura gallica peritus, colligit *Mémoires pour servir à l'histoire de la persécution française*, recueillis par les ordres de Pie VI, Romae, 1795.

401. — **Carolus J. V. Herber** († 1826), sacerdos Germanus, in academia Wratislaviensi historiae ecclesiasticae professor, edidit *Silesiae sacrae origines*, Lipsiae, 1821.

402. — **Joannes Milner** († 1826), in collegio Duacensi egregie in scientiis sacris institutus, Catholicae fidei in Anglia et calamō et opere strenuus promotor ac defensor, in theologia polemica auctor eximius, a. 1803 vicarius apostolicus districtus Midland fuit constitutus. Operi Caroli Butler opposuit *Supplementary Memoirs of English Catholics*, Londini, 1820. Scripsit opusculum *de antiquitatibus Hiberniae et History Civil and Ecclesiastical of Winchester*.

403. — **Joannes Lanigan** († 1827), sacerdos Hibernus, Romae in collegio Hibernorum philosophiae ac theologiae studia magno successu absolvit. Tirini linguam hebraicam et hermeneuticam adhuc juvenis eximie docuit. In patriam reversus, monumenta historica Hiberniae collegit et judicio acri et critico conscripsit *An Ecclesiastical History of Ireland to the XIIIth Century*, Dublini, 1822.

404. — **Josephus Dobrowsky** († 1829), in Hungaria natus, patre Bohemo, Pragae theologiam et linguas orientales rite edoctus, aliquamdiu seminarii Olomucensis director, vir in omni litteratura Slavica versatissimus, edidit *Scriptores rerum Bohemicarum*, Pragae, 1783-4; narrationem historicam *de sacerdotum in Bohemia coelibatu*, ib. 1787; *Cyrill und Method, die Slaven-Apostel*, ib. 1823.

405. — **Ildephonsus Arse** († 1833), Helvetus, monachus Sangallensis et ante et post solutionem monasterii ejusdem archivi et bibliothecae custos fidelis et sagax, seminarii episcopalnis rector, edidit opus historiae ecclesiasticae utilissimum : *Geschichte des Klosters St. Gallen*, St. Galli, 1810-13.

406. — **Theodorus Katerkamp** († 1834), sacerdos Westphalus, in academia Monasteriensi historiae ecclesiasticae professor eximius, postea capituli cathedralis decanus, stilo amoeno et magna cum eruditione composuit germanice historiam Ecclesiae usque ad a. 1153, cui titulum fecit : *Die ersten Zeitalter der Kirchengeschichte bis zum Ende des zweiten Kreuzzuges*, 5 voll., Monasterii, 1823-34.

407. — **Josephus Jauffret** († 1836), Gallus, eruditus et accurate, spiritu tamen auctoritati Ecclesiae haud benevolo, collegit *Mémoires historiques sur les affaires ecclésiastiques de France, pendant les premières années du XIXe siècle*, Parisiis, 1824.

408. — **Joannes Adamus Moehler** († 1838), sacerdos Würtembergensis, primum in Tübingensi deinde in Monacensi universitate professor, vir eruditione ac virtute clarissimus, mira docendi facultate praeditus, amore erga Ecclesiam Catholicam ardentissimus, optime elogium hoc monumenti meruit : « Defensor fidei. Litterarum decus. Ecclesiae solamen ». Ingenio sublimi et stilo splendidissimo conscripsit opera a viris catholicis et protestantibus magna avi-

ditate lecta : *Athanasius der Grosse und die Kirche seiner Zeit*, Moguntiae, 1827 ; *Symbolik oder Darstellung der dogmatischen Gegensaetze der Katholiken und Protestanten*, ib. 1832. Post mortem ejus, curante Döllinger, prodierunt *Gesammelte Schrifte und Aufsätze*, Ratisbonae, 1839, in quo opere egregiae dissertationes historicae reperiuntur. Ex schedis ejus F. H. Reithmayr edidit *Patrologie*, ib. 1849, et ex schedis discipulorum P. Gams composuit *Kirchengeschichte*, ib. 1866.

409. — **Michael Picot** († 1841), Gallus, pietate ac eruditione historica insignis, composuit *Mémoires pour servir à l'histoire ecclésiastique pendant le XVIIIe siècle*, Parisiis, 1806.

410. — **Bartholomaeus Pacca** († 1844), nobilis Italus, nuncius apostolicus ad tractum Rheni, archiepiscopus Damiatensis, R. E. Cardinalis creatus a Pio VII, cuius fidelissimus comes erat, ultra triennium in carcere detentus, sagacitate et fortitudine animi admirabilis, consilio et judicio spectatissimus, plura confecit opera stilo compto ac diligentia accuratissima conscripta, quibus historiam sui temporis ut testis et pars magna enarrat. Praecipua sunt :

Memorie storiche per servire alla storia ecclesiastica del secolo XIX, Romae, 1830; *De grandi meriti verso la chiesa cattolica del clero et Relazione del viaggio di Pio VII*, Urbe Vetere, 1833; *Notizie sul Portogallo*, Augustae, 1836.

411. — **Jacobus Ruttenstock** († 1844), can. reg. S. Aug. Viennae, ibique in universitate primum historiae ecclesiasticae professor egregius, deinde rector magnificus, scripsit *Institutiones historiae ecclesiasticae*, Viennae, 1832-34.

412. — **Joannes Nep. Hortig** († 1847), Bavarus, Andecii O. S. Ben. monachus, post suppressionem monasterii, Salisburgi philosophiam, Ambergae vero et Monachii historiam ecclesiasticam docuit. Erat doctrina ac virtute clarus. Composuit *Handbuch der christlichen Kirchengeschichte*, Landishuti, 1826, quod opus Döllinger continuavit et postea totum retractavit.

413. — **Joannes Bapt. Palma** († 1848), sacerdos Italus, in collegio Urbano Romae professor historiae ecclesiasticae illustrissimus, Pii IX secretarius a litteris Latinis, in ipso palatio apostolico seditionis occasione occisus, in rebus historicis peritissimus, edidit praeclaras *Prae-*

lectiones historicas ecclesiasticas, Romae, 1838-46.

414. — **F. Artaud de Montor** († 1849), Gallus, in curia pontificia diu gallicae legationi addictus, edidit opus notum : *Histoire de souverains pontifes Romains*, Parisiis, 1842.

415. — **Christophorus Genelli S. J.** († 1850), Berolinensis, origine Italus, seminarii Culmensis regens, deinde societatem Jesu ingressus historiam Ecclesiae professus in universitate S. Ludovici in America, scripsit librum clarissimum *Das Leben des heiligen Ignatius von Loyola*, Oeniponti, 1848.

416. — **Joannes Lingard** († 1851), sacerdos Anglus, Duaci et Parisiis studiis sacris vacavit. In patria sacerdos factus tempus docendo ac scribendo impendit. In historia Angliae erat versatissimus atque in Ecclesia catholica contra Anglicanos defendenda defensor intrepidus ac doctissimus. Pius VII ejus merita cognoscens laurea doctorali eum decoravit et fertur eum voluisse purpura vestire ; ipse autem fertur omnem dignitatem recusasse. Magna sagacitate et mira diligentia accurate composuit opus celebrissimum :

mum : A History to England from the first invasion by the Romans to the year 1688, Londini, 1819-25. Aliud opus pretiosum est : *The antiquities of the Anglo-Saxon Church*, ib., 1806.

417. — **J. M. V. Audin** († 1851), bibliopola Gallus, conscripsit plures biographias nitido stilo, quae olim multum legebantur, hodie vero ab eruditis viris non magni aestimantur. Potiora ejus opera sunt : *Histoire de la vie, des écrits et des doctrines de M. Luther*, Parisiis, 1839 ; *Histoire de Henri VIII et du schisme d'Angleterre*, ib. 1847 ; *Histoire de la vie de Calvin*, ib. 1851.

418. — **Franc. A. Melchers** († 1851,) Westphalus, vicarius generalis Monasteriensis et episcopus auxiliaris, ex fontibus solidissimis conscripsit *Das National Concilium in Paris im Jahre 1811*, Monasterii, 1814.

419. — **A. W. N. Pugin** († 1842), Londinen sis, ex Anglicanismo ad fidem catholicam conversus, in historia sacrae architecturae nostri saeculi versatissimus, ecclesiarum in stilo gothico delineator mire ingeniosus, multa com-

posuit opera praeclara, quae partem historiae ecclesiasticae illustrant et inter quae eminent : *Contrasts or a Parallel of the XV and XIX centuries*, Londini, 1836; *The true principles of pointed or christian architecture*, ib., 1841; *Glossary of ecclesiastical ornament and costume*, ib., 1846.

420. — **Alph. Frid. Ozanam** (†1853), Mediolani natus, origine Gallus, juris commercialis professor Lugduni, deinde Parisiis historiae litterariae medii aevi lector insignis, in rebus historicis eruditus, caritate christiana diffusus et sublevandis miseris et pauperibus addictissimus, celeberrimae Conferentiae S. Vincentii a Paulo eformator, scripsit opera influxum socialem Ecclesiae in omnem cultum populorum demonstrantia : *La Civilisation au Ve siècle*, Parisiis, 1847; *Les Germains avant le Christianisme*, ib.; *La Civilisation chrétienne chez les Francs*. Ed. omnia opera Parisiis, 1862-65, 11 voll.

421. — **Angelus Mai** († 1854), Italus, a patribus Jesuitis quorum sodalis diu erat in sacra disciplina neconon in linguis graecis et hebraicis egregie institutus, Romae sacerdos

factus, Mediolani bibliothecae Ambrosianae praefectus, mox clarescere incepit ut operum et codicum inventor et sagax scrutator. A Pio VII a. 1819 constitutus est bibliothecae Vaticanae custos, quo munere maxima cum utilitate pro scientia catholica promovenda functus est. Gregorius XVI eum sacro Cardinalium collegio adscripsit. In palaeographia et diplomatica erat versatissimus, “ polyhistor in sensu proprio veterum ”, eruditione fere praeternaturali praeditus. “ Paucis eruditis, ” inquit Card. Hergenröther, “ datum est vel solum legere, quae Mai e MSS. vetustis eruit, vertit, explicavit et commentariis criticis illustravit. ” Ille vero erat simplex ac modestus, honores declinans et humiliter de se ipso sentiens, ita ut verissima legantur verba in epitaphio eruditissimi viri : “ Adversus plaudentis aequa ac invidentis vulgi lasciviam immobilis perstitit semper, nec quidquam unquam animi quietem illi imminuit, illibatus Deo et divinae gloriae vixit. ” Collectiones ejus operum prodierunt sub his titulis :

a) Veterum scriptorum nova collectio, 10 voll., Romae, 1825-38;

b) Classici scriptores ex Codd. Vatic. editi, 10 voll., ib., 1828-38;